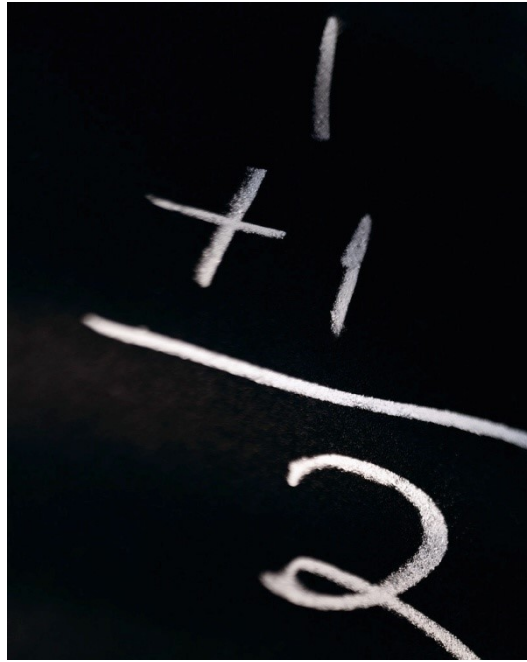

Brede schoolbeleid Heerhugowaard

Brede school; waar hebben we het over?

Landelijk is er geen harde definitie van een brede school, volgens het Handboek brede School (2007) is een brede school een samenwerking tussen organisaties ten behoeve van de ontwikkeling van kinderen. In ieder geval is één van de organisaties een school. Kenmerk is dat de kinderen centraal staan en niet de betrokken organisaties.

In vrijwel alle Nederlandse gemeenten zijn brede scholen. In het Nederlandse basisonderwijs zijn er ongeveer 1.600 brede scholen en in het voortgezet onderwijs zo'n 400 (cijfers jaarbericht brede school 2011). Uit deze aantallen blijkt de behoefte aan brede scholen, dit is des te meer opvallend omdat er geen wettelijke verplichting bestaat tot het oprichten van een brede school en scholen en gemeenten er geen (extra) financiële middelen voor krijgen.

De verschijningsvormen van de brede scholen zijn zeer divers hierdoor is het niet mogelijk te spreken van de brede school. Bepalend voor de vorm van de brede school is de vraag vanuit kinderen en ouders. Nieuwe gebouwen zijn niet noodzakelijk voor een brede school, de organisaties kunnen ook samenwerken vanuit verschillende locaties, in de praktijk is het werken in één gebouw wel vaak bevorderend voor de samenwerking.

De laatste jaren is er een verdere ontwikkeling van de brede scholen richting Integrale Kindcentra (IKC). Het uitgangspunt hiervan is dat je voor de kinderen één centrum aanbiedt, waar zij de gehele dag kunnen verblijven en waar wel verschillende functies zijn, maar geen versnippering op basis van institutionele verdelingen. Het grote verschil met de reguliere brede scholen is dat peuterspeelzaal, onderwijs en opvang onderdeel uitmaken van één bedrijfsvorm met één visie, één personeelsbeleid en een duidelijke regie. Gezamenlijke huisvesting is hierbij wel een voorwaarde, dit hoeft niet in een nieuw gebouw plaats te vinden.

Wat vooraf ging; het brede schoolbeleid Heerhugowaard 2006-2012

Door de gemeenteraad is in oktober 2005 de Kadernota Brede school 2006-2012 vastgesteld. Daarmee heeft zij ingestemd met voortzetting van de ontwikkeling van brede scholen De Horst en Stad van de Zon en met de ontwikkeling van drie nieuwe brede scholen: Molen- en Rivierenwijk, Jeroen Bosch (Schilderswijk) en De Draai. Deze laatste is niet gerealiseerd.

Doel van het gemeentelijke beleid was de realisatie van een gezamenlijk aanbod van onderwijs, welzijn en opvang met als doel de actieve deelname van kinderen aan de samenleving te bevorderen, mogelijke achterstanden van kinderen te voorkomen en weg te nemen, kinderen een goede dagindeling te bieden en hun sociale competentie te vergroten.

In oktober 2010 is door de gemeenteraad de tussentijdse evaluatie van het brede schoolbeleid vastgesteld. Bij deze evaluatie zijn de gemeentelijke doelstellingen voor het brede schoolbeleid nader vastgesteld, de doelstellingen luiden sindsdien als volgt:

- a. voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de leeftijd van 2 t/m 6 jaar;
- b. aanbieden van een dagarrangement;
- c. stimuleren van cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen;
- d. breed activiteitenaanbod in en na school, voor kinderen van brede school en uit de wijk;
- e. stimuleren educatief partnerschap (betrokkenheid van ouders bij leerprestaties kinderen);
- f. een bijdrage leveren aan de sociale samenhang in de buurt;

Brede scholen komen sinds 2010 alleen voor ondersteuning in aanmerking komen indien ten minste voor drie doelstellingen, van de bovenstaande zes, wordt gekozen. Daarnaast zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgesteld:

1. een gezamenlijke visie (iedere brede school stelt een plan van aanpak op, waarin;
 - een beleidsmatige schets van de huidige situatie en van de gewenste situatie
 - de gekozen doelstellingen
 - het plan van aanpak per doelstelling, met omschrijving van ieders rol.
2. schriftelijke meerjarenafspraken, per doelstelling
3. een twee-jaarlijkse resultaatsverantwoording via format over 1 en 2 (inhoudelijk verslag) over de onderlinge samenwerking

Constateringen in het veld; Evaluatie brede schoolbeleid

Begin 2013 is er met een groot aantal betrokkenen bij de brede scholen in Heerhugowaard gesproken en brede scholen bezocht. Op basis van deze bezoeken en gesprekken wordt geconcludeerd dat:

- *Samenwerking op inhoudelijk niveau loopt goed*

De verschikkende partners, basisscholen, kinderopvang, peuterspeelzalen en Kern8 werken op inhoudelijk niveau goed samen. Ze organiseren jaarlijks een groot aantal activiteiten voor de kinderen en zorgen daarbij voor een goede afstemming zowel onderling als met andere betrokkenen. Gericht is er gewerkt aan de versterking van de competenties van de kinderen en andere betrokkenen.

- *Aanbod gericht op de kinderen en ouders uit de wijk daardoor verschillende soorten brede scholen*

Zoals de wijken in Heerhugowaard verschillen, verschillen ook de brede scholen in Heerhugowaard. Door de verschillende vraag/behoefte van kinderen en ouders is er bij de brede scholen ook een verschil in het aanbod. De brede scholen sluiten hiermee goed aan bij de vraag uit de buurt.

- *Inhoudelijke ontwikkeling is beperkt*

Binnen de brede scholen in Heerhugowaard is men vooral gericht op de inhoudelijke samenwerking en het aanbieden van een goed programma voor de kinderen. De inhoudelijke doorontwikkeling van de brede school krijgt hierdoor onvoldoende aandacht, de scholen blijven over het algemeen in klassieke fase van de brede school hangen, dat wil zeggen een netwerk organisatie, waarbij en ieder werkt vanuit de eigen locatie binnen een samenhangende inhoudelijke visie.

- *Andere initiatieven zijn verder ontwikkeld*

Binnen Heerhugowaard zijn er verschillende initiatieven buiten de gemeentelijk gesubsidieerde brede scholen ontwikkeld die een verdergaande inhoudelijke samenwerking laat zien. Een voorbeeld hiervan is Campus Columbus bestaande uit een basisschool, kinderopvang (KDV en BSO) en peuterspeelzaal samen in één gebouw met een intensieve inhoudelijke samenwerking. Maar ook op andere plekken binnen Heerhugowaard zijn dergelijke ontwikkelingen te vinden.

- *Schoolbesturen en SKH streven naar IKC*

De schoolbesturen van Flore en de Blauwe loper streven samen met SKH en andere betrokkenen naar Integraal Kindcentra waarbij binnen één gebouw intensief inhoudelijk wordt samengewerkt onder een duidelijke regie.

- *Schoolbesturen willen meer invloed in Brede schoolontwikkeling*

De schoolbesturen van de brede scholen geven aan dat de invloed van welzijn/Kern8 nu te groot is (als subsidieontvanger en als werkgever van de coördinatoren), terwijl school en opvang de beleidsbepalende actoren zijn en welzijn uitvoerend. Dit is o.a. reden geweest om de stuurgroep brede school op te heffen.

Conclusie

Het brede schoolbeleid heeft tot gevolg gehad dat er stevige brede scholen in Heerhugowaard zijn ontstaan. De inhoudelijke ontwikkeling van de brede scholen is nog onvoldoende en dient, gezien de initiatieven van de schoolbesturen richting IKC te gaan. Gemeentelijke (financiële) ondersteuning blijft hierbij nodig om de verdere ontwikkeling te stimuleren en te coördineren vooral bij scholen met een verhoudingsgewijs groot aantal achterstandskinderen.

Gemeentelijke uitgangspunten voor het brede schoolbeleid

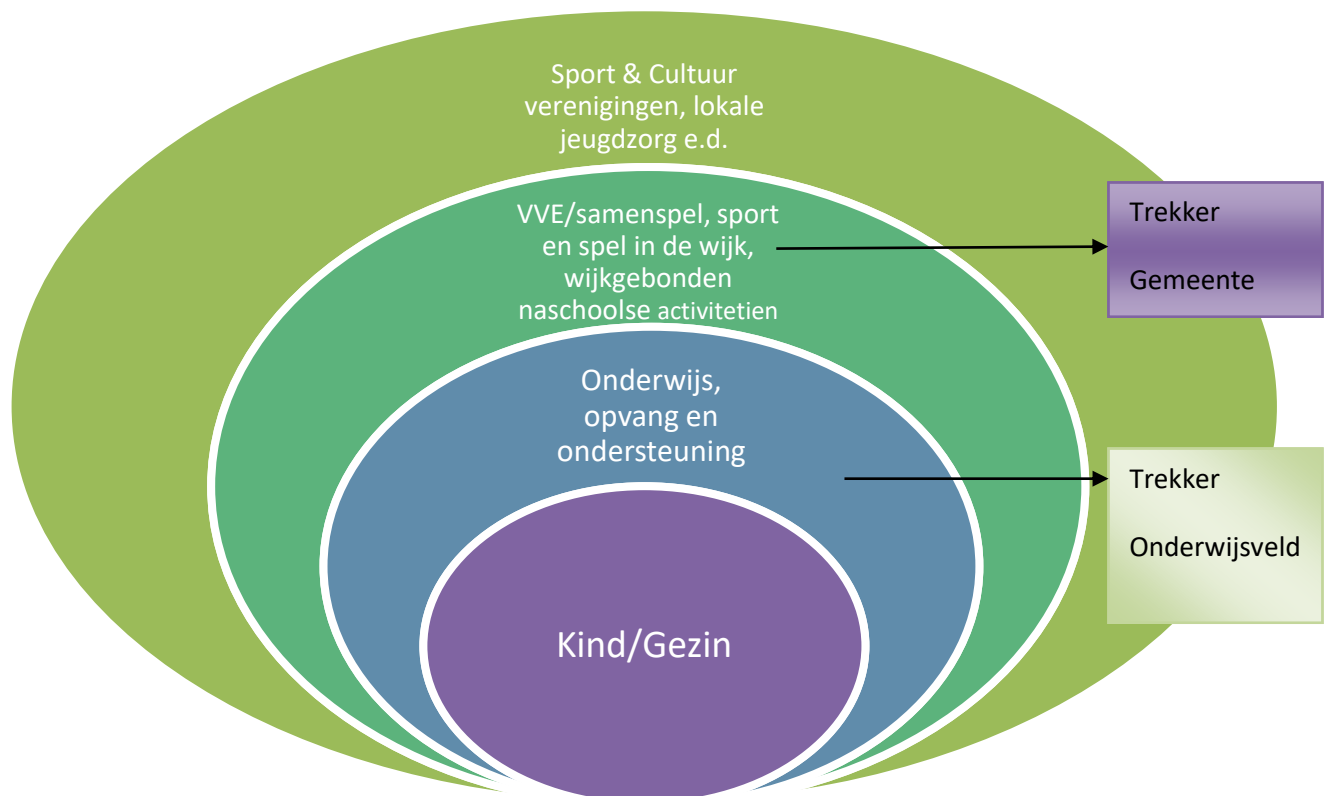
Waarom brede schoolbeleid?

Met ons brede schoolbeleid willen wij onderwijs, opvang en andere partijen ondersteunen in het aanbieden van een sluitend arrangement voor de kinderen en in het bijzonder voor de meer kwetsbare kinderen. Daarnaast zien we voor de brede school een belangrijke rol weggelegd als in 2015 de jeugdzorg volledig naar de gemeenten is overgeheveld. De brede school kan dan functioneren als de plek waar signalering kan plaatsvinden en waar een ondersteuningsaanbod kan worden gegeven waardoor er preventief kan worden gewerkt.

Van Brede school naar kindcentrum; IKC Visie Gemeente Heerhugowaard

De kern van een IKC is onderwijs, opvang en ondersteuning voor kinderen van 0 tot 12 jaar (eventueel met tienercentrum tot ca. 15 jaar) met daarbij ouderbetrokkenheid en het bevorderen van samenhang tussen Passend Onderwijs en de zorg voor jeugd. De relatie tot de wijk doet ertoe, maar wordt niet als kern van het IKC-concept gezien.

Kenmerk IKC: één leiding over het centrum. School, kinderopvang/peuterspeelzaal en eventueel andere organisatie(s) staan onder één leiding (vaak directeur basisschool) om zo de ononderbroken ontwikkelingslijn 0-12 binnen het IKC te waarborgen. Onderstaand is dit gevisualiseerd.

Wat wordt verstaan onder “ononderbroken ontwikkelingslijn”?

De ononderbroken ontwikkelingslijn wordt vormgegeven door een integraal ontwikkelingsconcept en de vaardigheden en competenties van medewerkers van het kindcentrum.

De ononderbroken ontwikkelingslijn wordt vorm gegeven in het aanbod voor het kind. Borging van de doorgaande lijn komt voornamelijk tot uiting door:

- het integrale ontwikkelingsconcept, uitmondend in een pedagogisch-didactische aanpak
- samenwerking met betrekking tot educatieve methodieken
- het inzetten van competente leiding
- warme en koude kind-overdracht
- het kindvolgsysteem

De ononderbroken ontwikkelingslijn wordt uitgewerkt in een locatie-plan. In dit plan worden de visie en werkwijze van de participerende organisaties beschreven. Ook worden de diverse eisen op elkaar afgestemd, waaraan de organisaties wettelijk moeten voldoen. Een van de uitgangspunten hierbij is, dat de ontwikkeling van ieder individueel kind centraal blijft staan.

Belangrijke ontwikkeling voor de brede scholen is de inzet van ondersteunende functies zoals tiener- en jongerenwerk, CJG, en de Combinatiefunctionarissen cultuur en sport. Deze ontwikkeling is de afgelopen jaren stevig ingezet en wordt de komende tijd doorgetrokken. De professionals die met deze taken zijn belast vormen steeds meer het gezicht van de brede scholen, of het nou om sport, cultuur of tienerwerk gaat. Zij vormen daarmee belangrijke pijlers van de brede scholen. Combinatiefunctionarissen en tienerwerkers zijn uitvoerende functies waarin de coördinatie van de eigen activiteiten bij inbegrepen is. Daardoor wordt er naar verwachting minder een beroep gedaan op de coördinator. De feitelijke inzet van deze functies wordt op brede schoolniveau afgestemd met de betrokkenen.

Coördinatie

Tot op heden is de coördinatie binnen de brede scholen in de handen van Kern8, hoewel er geen enkel negatief geluid is gehoord over de werkzaamheden van de coördinatoren zijn de schoolbesturen en SKH van mening dat de coördinatie bij één van de kernpartners binnen het kindercentrum dient te liggen. Wij onderschrijven deze visie, door de coördinatie binnen de kernpartners te leggen kan de ononderbroken ontwikkelingslijn beter worden bewaakt en de inhoudelijke doorontwikkeling beter worden verankerd doordat een interne coördinator meer invloed binnen de organisatie kan uitoefenen.

Hoe gaan we het realiseren?

Om verdere vernieuwing richting kindcentra te stimuleren zullen de scholen en partners worden uitgedaagd om met een goed aanbod te komen (bidbook). Kern is altijd een basisschool en ten minste peuterspeelzaal of kinderopvang die werken met een ononderbroken ontwikkelingslijn plus nog een derde partner uit het sociaal-culturele domein die gezamenlijk een aanvraag indienen waaraan ze zich verbinden voor een periode van drie jaar. Na deze drie jaar zal er een nieuwe ronde voor het indienen van bidbooks worden opgezet. De eerste periode betreft de kalenderjaren 2014-2016. De samenwerkende partners investeren minimaal een bedrag gelijk aan de gemeentelijke bijdrage in uren of financiële middelen (cofinanciering).

Selectiegronden

1. Voldoen aan de bovengenoemde formele eisen van minimaal drie partners, verbinden voor drie jaar en cofinanciering.
2. Voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden op de binnen het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid aangewezen locaties.
3. Intensief samenwerkingsverband met een ononderbroken ontwikkelingslijn.
4. Stimuleren van sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen;
5. Een passend aanbod van ondersteuning in samenhang met het gemeentelijk jeugdzorg domein.
6. Breed activiteitenaanbod in en na school, voor kinderen van brede school en uit de wijk;
7. Stimuleren educatief partnerschap (betrokkenheid van ouders bij leerprestaties kinderen);

Aan selectiegrond 1 moet altijd worden voldaan, van de overige selectiegronden moeten er minimaal 2 worden gekozen. De selectie zal plaatsvinden door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van gemeente en onderwijs, opvang en welzijnsveld.

Financiële middelen

Het gemeentelijke budget voor brede scholen bedraagt € 75.000 per jaar, tot op heden zijn hier vier brede schoolverbanden mee gecoördineerd, deze verbanden bestaan over het algemeen uit meerdere basisscholen. Voor de situatie vanaf 2014 kunnen hiermee in ieder geval zes kindcentra worden gesubsidieerd met een subsidie van maximaal € 12.500.